

ARVAMUS

KOLUMN

Lauri Mutso

60 000 töökohta

Kui ma käisin Kurgja metsaraie artikli tarbeks riigimetsa majandamise keskuse töötajatega vestlemas, püüti muude metsamajandamise vajaduse argumentide hulgas rõhuda minu südametunnistusele jutuga, kui palju töökohti metsatööstus Eesti inimestele tagab, eriti maakohtades.

Asja saatis Eesti metsa- ja puidutööstuse liit enda tellitud uuringu tulemusel. Uuringu koostas ärikonsultatsiooniettevõtte Ernst & Young Baltic AS. Selle kohaselt pakkuvat metsandussektor Kesk-Eestis tervelt viiendikku ja Lõuna-Eestis 15 protsenti töökohtadest, Lääne-Eestis aga kümnendikku. Kogu riigis olevat justkui 60 000 töökohta otseselt ja kaudselt metsandusega seotud.

Võtame siia kõrvale aga hoopis statistikaameti arvud 2018. aasta kohta. Seal on põllu-, metsamajandus ja kalapiük ühte loodud ning nende tööhõive osatähtsus moodustab vaid kolm protsenti kõikidest tegevusaladest. Statistikaameti andmetel pakuvad need kolm tööstust kokku 21 900 ametikohta kogu riigis. Sealjuures on nende töökohtade arv kahanenud juba aastaid.

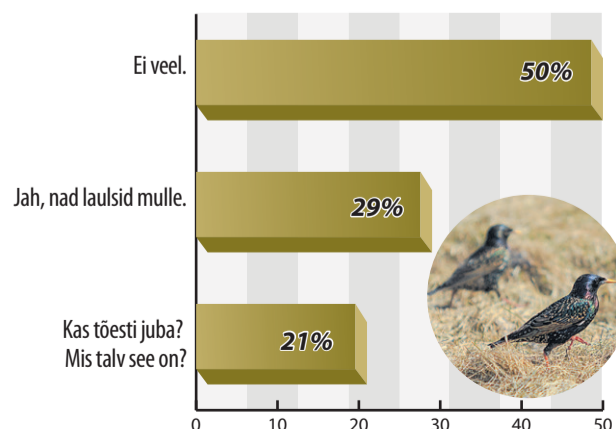
Ernst & Young Baltic ilmselt lisas sinna metsandussektorisse töötleva tööstuse, mis kasutab puitu toormaterjalina. Töötlevas tööstuses oli ju 123 800 töökohta 2018. aastal. Võib ju arvata, et üsna arvestatav osa neist ametikohtadest on mingit pidi puiduga seotud. Aga loogiliselt mõeldes ei kujuta ette, et metsatööstus on justkui nii võimas, suutmaks üksinda tagada Eestis 60 000 töökohta.

Ja kindlasti tuleb arvestada eelmainitud langustrendi. Milles peitub selle peapõhjus? Tehnoloogilise edasiminekus tõenäoliselt. Vanasti oli metsalangevaks vaja tervet brigaadi mehi, nüüd aga teeb sama töö mitu korda kiiremini ära üks harvester.

Aina enam igasugusest tööstusest läheb robotite ja muude autonoomsete süsteemide peale üle. Sama töö tegemiseks läheb vaja vähem inimesi. Juba praegu katsetatakse põllumajanduses täisautomaatseid kombaine, mis viljapõllul ise niidu ära teevad.

Igatahes võib arvata, et kas me raiume palju või vähe, jääb metsandussektoris töökohti aina vähemaks nii või teisiti. Vaevalt et metsandussektori tööpakkuja hakkab ametikohtade tagamise argumenti kasutama, kui ta asendab ettevõttes metsatöömehi robotitega, mis teevad rohkem tööd ära väiksema kuluga.

Kas olete juba kuulnud, et kuldnokad on kohal?

Pärnu Postimehe küsitlusele vastati meie veebilehel [parnu.postimees.ee](https://www.postimees.ee) nädala jooksul 586 korral.

NÄDALAST JÄI KÕLAMA

Andres G. Adamson

Kestev Tartu rahu

Rahuläbirääkimised Venemaaga algasid 5. detsembril 1919, vaherahu jõustus 3. jaanuaril 1920. Rahulepingu allkirjastamiseni jõuti Tartus 2. veebruari esimesel öötunnil. Kell 0.45 andis Jaan Poska oma allkirja. Vabadussõjas kaitses rahva-

vägi oma maad, rahvast ja vabadust suurriigi Venemaa vastu ning tänu kogu rahva pingutustele ja liitlaste abile võitis.

Vabadussõja võidu vormistasid Jaan Poska, Ants Piip, Mait Püüman, Julius Seljamaa ja kindralmajor Jaan Soots.

Tartu rahu tähtsus pole kuhugi kadunud. Selle artikkel kahega tunnustas Venemaa ilmingimata Eesti riigi rippuma-

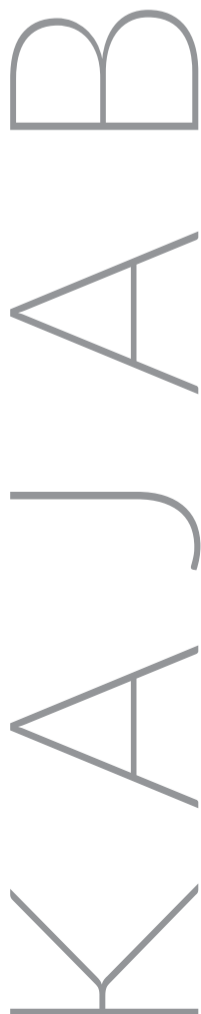
tust ja iseseisvust, loobudes vabatahtlikult ja igaveseks ajaks kõigist suveräänõigustest, mis olid Venemaal Eesti rahva ja maa kohta maksvuselt olnud nii riigioigusliku korra kui rahvusvaheliste lepingute põhjal, mis nüüd siin tähendatud mõttes edaspidisteks aegadeks maksuse kaotavad.

Tartu rahuleping on kirjas Eesti Vabariigi põhiseaduses.

Selle 122. paragrahvi järgi on Eesti maismaapiir määratud 1920. aasta 2. veebruari Tartu rahulepinguga.

Tartu rahuleping on registreeritud ÜROs registrinumbriga 11LTS29 all ja on tänini kehtiv rahvusvaheliselt tunnustatud leping. Homme möödub 100 aastat Tartu rahu allkirjastamisest.

Jaan Roosnurme vabadussõdalase poeg

Kuidas hoida Pärnu muinsuskaitseala?

Pärnu vanalinna muinsuskaitseala loodi juba 1973. aastal ajendatuna Euroopas laiemalt levinud vastureaktsioonist teise maailmasõja järgsele linnaehituse praktikale, kus järsud ja ulatuslikud muutused keskkonnas tõid esile soovi hoida harjumuspärast ja omast.

Pärnu muinsuskaitseala laiendati jõuliselt 2006. aastal, kui vanalinnale lisandus kuurordiaegne villade ala ja Rannapark. Siinse muinsuskaitseala teebki eriliseks, et siin on eri ajaloolised kihistused väga omanäolise ja erilise arhitektuuri ja miljööga selgesti nähtavad ja tajutavad nii kaardil kui linnaruumis.

Muinsuskaitsealade kaitse korraldus on juurtega selles ajas, kui pärandihaldus oli korraldatud ülevõlvalt alla ja spetsialistikesksena. Arhitektid, ajaloolased ja arheoloogid määrasid, kus, mida ja kuidas kaitsta. Teistele ei pruukinud need väärtused ja põhimõtted olla arusaadavad. Seetõttu valitseb kohati tänini arusaam, et muinsuskaitsealad on mingid muinsuskaitseameti alad. Raskes mõistetavad otsused ja keerulised selgitused on taandunud pahatihti umbmääraseks kokkuvõtteks: "Muinsuskaitse ei luba".

Tänapäevane lähenemine muinsuskaitsele tähtsustab hoopis enam kogukonna rolli pärandile tähenduse ja väärtuse andmisel ja seeläbi kohaliku arengusse panustamisel. Pärandil on suur roll, loomaks kohaliku identiteeti ja tugevdamaks kogukonda. Muinsuskaitse osa on kogukonda toetada ja inspireerida. Loomulikult ei saa pärand toimida identiteedi hoidjana poliitilise tahte ega toeta.

Dialoogi pidamise aluseks on jagatud väärtusruum või vähemalt huvi teise poole väärtuste vastu. Samuti pole dialoog võimalik, kui pärandi olemus ja väärtused on kaardistamata ja selgelt sõnastamata. Selleks ongi muinsuskaitseamet algatanud muinsuskaitsealade kaitsekorra koostamise ja valinud selleks kogukonda kaasava protsessi. Soovime, et meie poole ei pöördutaks üksnes lubade ega kooskõlastuste vormistamiseks, vaid esmajoonel nõuküsimiseks ja koostööks.

Kaitsekord on dokument, milles on sõnastatud muinsuskaitseala väärtused ja nende säilitamise reeglid ja juhised. Praegu tulenevad need reeglid muinsuskaitsealadel kehtivatest põhimäärustest. Oleme kaitse-

korra koostamise ette võtnud eri pooli kaasaval moel koostöös kogukondade ja linnavalitusega, et valmiv dokument arvestaks võimalikult paljude muinsuskaitsealaga seotud huvigruppidega.

Seni kehtinuga võrreldes on põhimõtteline uuendus muinsuskaitseala hoonete jagamine väärtusklassidesse. Teine suurem muutus puudutab vanalinnas siseruumides ehitamise kooskõlastamist muinsuskaitseametiga. Kaitsekorra kehtestamisel hakkab see olema kohustuslik vaid nendes hoonetes, kus on säilinud terviklikult ajalooline interjäär või selle tähtsad osad (vanad trepid, trepikäsi- puud, trafarettmaalingud, laevõi seinamaalingud, mantelkorstnad, võlvlaed).

Palume lahkesti kõiki huvilisi osalema homme, 2. veebruaril Vanalinna põhikooli Pärnu muinsuskaitseala kaitsekorra avakoosolekul. Seal räägime Pärnu muinsuskaitseala väärtustest eri vaatenurga alt. Rohkem infot leiab veebilehelt <https://www.muinsuskaitseamet.ee/et/parnu-muinsuskaitseala-kaitsekorra-koostamine>.

Anni Martin, Kaarel Truu muinsuskaitseamet